

Bestemmingsplan Noorderplassen West

Quickscan natuurwetgeving

1 Aanleiding

Het bestemmingsplan Noorderplassen West gaat herzien worden. Het huidige bestemmingsplan biedt onvoldoende ruimte voor de wensen en ambities die er voor de wijk zijn. Dit heeft geleid tot het opstellen van een aangepast programma. Er moet getoetst worden welke effecten deze wijzigingen kunnen hebben op beschermde soorten en gebieden. Deze quickscan heeft als doel om hier inzicht in te geven. Hiervoor zal eerst bepaald worden welke wijzigingen een negatief effect kunnen hebben op beschermde natuurwaarden, en vervolgens zal een inschatting gemaakt worden wat deze effecten kunnen zijn en welke vervolgstappen moeten worden genomen.

Datum
8 juli 2010

Kenmerk

Auteur
J.N. (Jasper) Ohm

Versie

2 Voorgenomen wijziging

Pagina
1/8

2.1 Wijzigingen zonder effecten

- Horeca: op enkele plekken is het wenselijk om horeca toe te laten. Het betreft "de baai" centraal in het plangebied, appartementen/omgeving havenkom 4e fase (PO), bij de toekomstige supermarkt en op het Isla Bonita. Het gaat om relatief lichte horeca (categorie 3), als toegevoegde waarde voor de wijk, zoals bijvoorbeeld op watersport en recreatie gerichte horeca. Deze wijziging zal niet leiden tot extra versturende effecten ten opzicht van de reeds voorziene bebouwing en zal dus verder niet worden meegenomen.
- Algemene aanpassing bouwhoogte (nu 9 meter + 10%) naar maximaal 12m. Deze aanpassing zal niet leiden tot extra barrièrewerking of optische verstoring ten opzichte van de reeds voorziene bebouwing en zal dus verder niet worden meegenomen.
- bedrijvigheid: De beroep-aan-huisregeling zou moeten worden uitgebreid (nu max 25% van woning) en bijvoorbeeld ook vrijstaande praktijkruimtes e.d. zouden moeten worden toegestaan. De wijziging zal niet leiden tot extra versturende effecten ten opzichte van de reeds voorziene bebouwing en zal dus verder niet worden meegenomen.
- Aantal woningen in het gebied met de functie Wonen I. Het max aantal van 160 woningen op basis van het huidige bestemmingsplan is bereikt. Dit aantal moet uitgebreid worden, hetgeen niet zal leiden tot ruimtebeslag buiten de huidige grenzen van het bestemmingsplan. Tevens zullen er geen extra bomen gekapt hoeven te worden. Daarmee kan worden uitgesloten dat er extra versturende effecten op treden ten opzichte van de reeds voorziene bebouwing.

2.2 Wijzigingen met mogelijke effecten

- Het mogelijk maken van een kleine jachthaven in de centrale "Baai"; van maximaal 200 ligplaatsen. In de huidige bestemming (centrum/wonen) is dit niet mogelijk. Dit zal leiden tot extra vaarbewegingen op de Noorderplassen. Effecten zijn op voorhand niet uit te sluiten, deze wijziging zal dus wel worden meegenomen.
- Ophogen van maximum bouwhoogte op enkele plekken in de wijk: appartementen Havenkom van 15 m +10% naar 22m., Kop Isla Bonita van 15 m +10% naar 22 meter en de 4 kwadranten van 15 m +10% naar 25 meter . Met name de Kop van het Isla Bonita ligt dicht tegen het Natura 2000-gebied Lepelaarplassen en het EHS gebied Natte graslanden aan. Effecten zijn op voorhand niet uit te sluiten, deze wijziging wordt dus wel meegenomen.

Titel
Bestemmingsplan

Datum
8 juli 2010

Kenmerk

Versie

Pagina
2/8

3 Wettelijk kader

3.1 Soortbescherming – Flora- en faunawet

De bescherming van de natuur is in Europees verband vastgelegd in de Vogelrichtlijn (VR) en de Habitatrichtlijn (HR). Beide richtlijnen dragen zorg voor zowel gebiedsbescherming als soortenbescherming. Nederland heeft de richtlijnen voor soortenbescherming geïmplementeerd in de de Flora- en faunawet (Ffwet). De Ffwet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Welke soorten planten en dieren wettelijke bescherming genieten, is vastgelegd in een aantal bij de Ffwet behorende besluiten en regelingen.

De Ffwet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier -en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings - of vaste rust of verblijfplaatsen. Artikel 2 van de Ffwet schrijft voor dat iedereen de algemene zorgplicht voor de in wild levende planten en dieren in acht moet nemen. Dit houdt in dat handelingen die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, maar nadelig zijn voor de flora en fauna, achterwege moeten blijven.

3.2 Gebiedsbescherming – Natuurbeschermingswet 1998

De bescherming van de natuur is in Europees verband vastgelegd in de Vogelrichtlijn (VR) en de Habitatrichtlijn (HR). Beide richtlijnen dragen zorg voor zowel gebiedsbescherming als soortbescherming. Nederland heeft de richtlijnen voor gebiedsbescherming geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet)

De Nbwet heeft betrekking op de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden die Nederland bij de Europese Commissie heeft aangemeld (Natura 2000-gebieden) en beschermde natuurmonumenten. Ruimtelijke ingrepen die in of nabij deze gebieden plaatsvinden, moeten worden getoetst op hun effecten op deze gebieden.

3.3 Gebiedsbescherming - Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is in 1990 in het leven geroepen om de achteruitgang van de natuur in Nederland een halt toe te roepen. Het is een netwerk van gebieden in Nederland dat moet voorkomen dat dieren en planten geïsoleerd raken en uitsterven, waardoor natuurgebieden hun waarde verliezen. Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken met betrekking tot de planologische en kwalitatieve bescherming de EHS, welke zijn verwerkt in de 'Spelregels EHS' (LNV, 2007). In de EHS geldt het 'nee, tenzij' principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de *wezenlijke kenmerken en waarden* van de EHS significant worden aangetast niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang.

Gemeente Almere

3.4 Boswet

Bij het kappen van bomen die vallen onder het regime van de Boswet dient een melding te worden gedaan. Bovendien is hierbij sprake van een herplantplicht. Onder de Boswet vallen alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are of, als het een rijbeplanting betreft, uit meer dan 20 bomen bestaan en die zich buiten de bebouwde kom inzake de Boswet bevinden. Een aantal boomsoorten valt niet onder de boswet. Dit zijn linde, paardekastanje, Italiaanse populier en treurwilg. Ook éénrijige beplantingen van populier en wilg langs landbouwgronden vallen niet onder de Boswet, net als boomgaarden en kwekerijen van kerstbomen of van bosplantsoen.

Als gevolg van de voorgestelde wijzigingen gaan geen extra bomen gekapt worden. De Boswet zal dus verder niet ter sprake komen.

Titel
Bestemmingsplan

Datum
8 juli 2010

Kenmerk

Versie

Pagina
3/8

4 Afbakening effecten en reikwijdte

Van belang is of van de nieuwe inrichting effecten te verwachten zijn op beschermde soorten (Flora- en faunawet) of beschermde gebieden (Natura 2000-gebied Lepelaarplassen en de EHS gebieden Lepelaarplassen, Natte Graslanden & Kwelzone en Pampushout). Hieronder staat per voorgenomen wijziging welke effecten het kan hebben.

4.1 Jachthaven centrale baai

- De jacht haven heeft ruimtebeslag op leefgebieden van eventueel ter plekke aanwezige beschermde soorten als gevolg.
- De verlichting bij de jachthaven leidt tot een toename van lichtverstoring
- De realisatie van de jachthaven leidt tot meer vaarbewegingen op de Noorderplassen en de Hoge Vaart, hetgeen weer leidt tot optische verstoring en geluidsverstoring

4.2 Ophogen maximum bouwhoogte

- De aanwezigheid van hogere gebouwen leidt tot barrièrewerking voor migrerende vogels
- De aanwezigheid van hogere gebouwen leidt tot een toename van optische verstoring
- De aanwezigheid van hogere gebouwen leidt tot meer lichtverstoring

5 Effectbepaling

5.1 Flora- en faunawet

Het realiseren van de jachthaven leidt tot ruimtebeslag ter plekke van de ontwikkeling. In 2007 is door ecologisch adviesbureau Van der Goes & Groot het gebied geïnventariseerd op het voorkomen van beschermde soorten. Toentertijd was het stuk water grenzende aan de Natte Graslanden (en tevens het stuk waar de steiger gerealiseerd gaat worden) echter nog niet uitgegraven, dus voor wat betreft watergebonden soorten voldoet deze inventarisatie niet.

De aanwezigheid van beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen en ongewervelden kunnen worden uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt habitat. De oever bestaat uit stenen, het ontbreekt aan een rietkraag. Hoewel het hierdoor niet erg geschikt is als broedlocatie, kan het voorkomen tijdens het broedseizoen van broedende watervogels als de meerkoet, wilde eend en waterhoen niet geheel worden uitgesloten. Deze nestlocaties ondervinden zeker verstoring als gevolg van de aanleg van de steiger. Dit kan echter eenvoudig gemitigeerd worden door buiten het broedseizoen (globaal half maart – augustus) te werken.

5.2 Natuurbeschermingswet 1998

Gemeente Almere

Voor de Lepelaarplassen zijn de volgende instandhoudingsdoelen geformuleerd

Titel
Bestemmingsplan

		SVI	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	aantal	aantal
					vogels	paren
Broedvogels						
A017	Aalscholver	+	=	=		8000*
A034	Lepelaar	+	=	=		20
Niet-broedvogels						
A034	Lepelaar	+	=	=	10	
A043	Grauwe Gans	+	=	=	240	
A051	Krakeend	+	=	=	210	
A054	Pijlstaart	-	=	=	20	
A056	Slobeend	+	=	=	140	
A059	Tafeleend	--	=	=	110	
A061	Kuifeend	-	=	=	2500	
A068	Nonnetje	-	=	=	14	
A132	Kluut	-	=	=	4	
A156	Grutto	--	=	=	5	

Datum
8 juli 2010

Kenmerk

Versie

Pagina
4/8

(SVI landelijk - landelijke staat van instandhouding, = - behoudsdoelstelling)

* Dit betreft een regionaal doel voor het gehele IJsselmeergebied. De bijdrage van de Lepelaarplassen hieraan is minimaal 13% en maximaal 26%

De ligging van de Natura 2000-gebieden Lepelaarplassen en Markermeer & IJmeer ten opzichte van het plangebied.

5.3 Jachthaven centrale baai

De realisatie van de jachthaven in de centrale baai leidt tot ruimtebeslag op de Noorderplassen en toegenomen verstoring door vaarbewegingen op de Noorderplassen en

Gemeente Almere

de Hoge Vaart. Uit de toetsing bestaand gebruik in het ontwerp beheerplan Lepelaarplassengebied is gebleken dat er geen significant negatieve effecten van waterrecreatie ter plaatse van de Noorderplassen en de Hoge Vaart zijn te verwachten op de instandhoudingdoelen van de Lepelaarplassen. Dat geldt echter voor de intensiteit van de waterrecreatie van 1 oktober 2005 en geldt dus niet zonder meer voor de toename die als gevolg van de nieuwe jachthaven zal plaatsvinden (pers. med dhr. IJsbrand Zwart, Provincie Flevoland). Hierover moet afstemming plaatsvinden met de provincie (bevoegd gezag NB wet).

Mogelijke soorten die verstoring ondervinden zijn de aalscholver, de lepelaar, de grauwe gans, de pijlstaart en het nonnetje (zie hieronder).

5.4 Ophogen maximum bouwhoogte

Het kan uitgesloten worden dat de verstoringseffecten van de bebouwing tot in het Natura 2000-gebied doordringen. Daarom kunnen alleen effecten als gevolg van externe werking optreden. Dit zal met name het geval zijn bij soorten die een ecologische relatie hebben met de de Noorderplassen (direct grenzend aan Isla Bonita). Dit geldt voor de aalscholver, de lepelaar, de grauwe gans en het nonnetje (zie hieronder)

Aalscholver

De aalscholver foerageert met name op vis in het Markermeer en IJmeer, vaak in grote groepen en tot op grote afstand van de kolonie, tot 60 km. Op met name winderige dagen kunnen groepen ook foeragerend aangetroffen op grote open wateren in de bebouwde kom van Almere zoals het Weerwater, de Leegwaterplas maar ook op de Noorderplassen. De vliegroutes van de aalscholver liggen wel langs de bebouwing van Noorderplassen West en dan met name het Isla Bonita, maar de Aalscholver ondervindt slechts weinig hinder van bebouwing. Optische verstoring als gevolg van toegenomen waterrecreatie op de Noorderplassen kan leiden tot een verlies van foerageergebied voor de aalscholver.

Lepelaar

De lepelaar komt sinds 2005 niet meer als broedvogel in het gebied voor, de mogelijke reden hiervoor is dat andere gebieden geschikter zijn geworden als broedgebied, waardoor vogels uitwijken naar die gebieden. Wel komen na het broedseizoen (vanaf half juni) individuen voor in de Lepelaarplassen, maar dit aantal wordt ook minder. Lepelaars foerageren in ondiep water (ondiepe poldersloten, ondiepe oeverzones van meren en moerassen) op vis, solitair of in kleine groepen, vaak op grote afstand van de broedkolonie (tot 40 km zoals Waterland en Vechtplassen). Bij de migratie van en naar de foerageergebieden ondervinden ze geen verstoring van gebouwen, dus effecten als gevolg van barrièrewerking kunnen worden uitgesloten. De lepelaar foerageert ook op de Natte Graslanden. Als gevolg van de toegenomen waterrecreatie en de hogere bouwhoogte zal de optische verstoring op de Natte Graslanden toenemen, waardoor er foerageergebied voor de lepelaar verloren kan gaan.

Grauwe gans

Deze soort overnacht op het open water van de Lepelaarplassen en foerageert overdag op grasland en oogstresten van akkerbouwgewassen. In de ruitijd foerageren ze voornamelijk op riet. Foerageergebieden liggen bij voorkeur binnen 5-10 km van de rustplaats, waarbij de Natte Graslanden ook een belangrijk foerageergebied vormen. Als gevolg van de toegenomen waterrecreatie en de hogere bouwhoogte zal de optische verstoring op de Natte Graslanden toenemen, waardoor er foerageergebied voor de grauwe gans verloren kan gaan.

Nonnetje

Deze soort is uitsluitend in de winterperiode aanwezig. Hij rust dan op de Lepelaarplassen en foerageert op spiering in het Markermeer, de Noorderplassen en de Lepelaarplassen. In de winterperiode is er minder waterrecreatie op de Noorderplassen dus negatieve effecten daarvan zijn waarschijnlijk klein, maar niet volledig uit te sluiten. Het nonnetje is gemiddeld tot groot gevoelig voor verstoring door waterrecreatie. Er bevinden zich geen

Titel
Bestemmingsplan

Datum
8 juli 2010

Kenmerk

Versie

Pagina
5/8

vliegroutes (tussen rustgebied en foerageergebied) bij het plangebied, dus barrièrewerking als gevolg van hoge bebouwing kan uitgesloten worden. Wel zou het ophogen van maximum bouwhoogte kunnen leiden tot een kleine toename van optische verstoring voor deze soort bij het foerageren op de Noorderplassen.

Titel
Bestemmingsplan

Datum
8 juli 2010

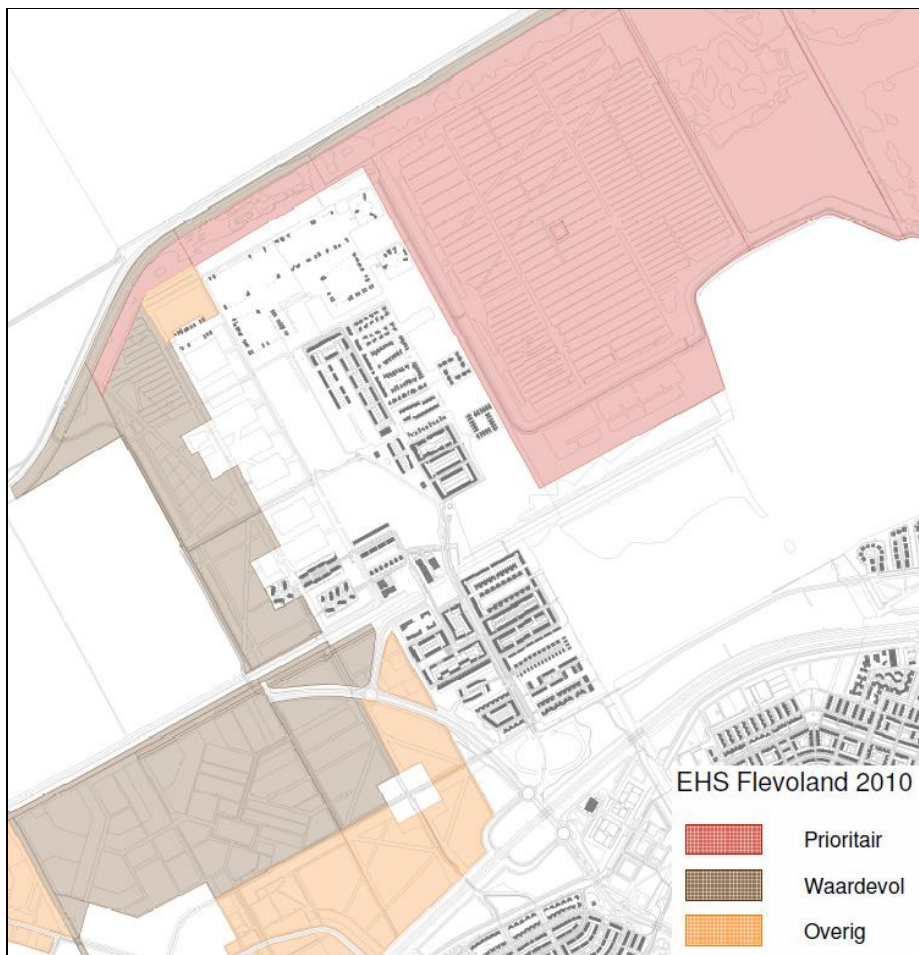
Kenmerk

Versie

Pagina
6/8

5.5 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt in de nabijheid van de EHS gebieden Natte Graslanden, Kwelzone, Pampushout en Lepelaarplassen.

Ook voor de EHS geldt dat alleen effecten te verwachten zijn als gevolg van de extra waterrecreatie en de toegenomen bouwhoogte. Er is een besluit genomen door de GS van Flevoland dat externe werking op EHS ook getoetst moet worden. Het standpunt van de rijksoverheid is dat ingrepen buiten de begrenzing van de EHS niet getoetst hoeven te worden. In deze quickscan wordt er vanuit gegaan dat externe werking wel getoetst dient te worden. Hieronder wordt per EHS gebied besproken welke effecten te verwachten zijn op de wezenlijke kenmerken en waarden.

Lepelaarplassen

Op het EHS gebied de Lepelaarplassen zijn alleen negatieve effecten mogelijk als gevolg van externe werking. Op de Noorderplassen foeragerende vogels die rusten in de Lepelaarplassen kunnen worden verstoord. Het gebied is ook aangewezen als Natura 2000-gebied. Bij eerdere soortgelijke gevallen is besloten dat de doelen van het Natura 2000-gebied leidend zullen zijn. De gedachte hiërarchie is dat de EHS geen striktere wetgeving moet gaan vormen dan de Natuurbeschermingswet.

Er wordt dus vanuit gegaan dat indien er geen significante effecten te verwachten zijn op de Natura 2000 instandhoudingsdoelen er ook geen effecten zullen zijn op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Hiervoor moet een gesprek aangegaan worden met de provincie Flevoland.

Titel
Bestemmingsplan

Datum
8 juli 2010

Kenmerk

Versie

Pagina
7/8

Kwelzone & Natte Graslanden

Deze gebieden bestaan uit zoete plassen, moerasgebieden en vochtige weidevogelgraslanden. De Natte Graslanden fungeren als aanvullend foerageergebied voor vogelsoorten uit de Lepelaarplassen en de Oostvaardersplassen. Er zijn als gevolg van de extra waterrecreatie en de toegenomen bouwhoogte alleen effecten te verwachten op vogelsoorten. Effecten op andere wezenlijke kenmerken en waarden kunnen worden uitgesloten. De doelsoorten voor dit gebied zijn:

Broedvogels

Bergeend, Blauwborst, Blauwe kiekendief, Bruine kiekendief, Bontbekplevier, Dodaars, Gele kwikstaart, Graspieper, Grauwe gans, Grutto, Kneu, Krakeend, Kuifeend, Rietzanger, Roerdomp, Slobeend, Snor, Strandplevier, Tafeleend, Tureluur, Veldleeuwerik, Woudaap, Zomertaling.

Niet-broedvogels

Brandgans, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Kemphaan, Kluut, Kolgans, Lepelaar, Nonnetje, Pijlstaart, Smient, Wilde zwaan

Ter hoogte van de Kwelzone vinden geen ontwikkelingen plaats, effecten op dit gebied zijn dan ook uit te sluiten. De Natte Graslanden bestaan globaal uit een 'buitendijks' deel (rietlanden gelegen aan de rand van de Noorderplassen) en een 'binnendijks' deel (vochtige weidevogelgraslanden).

Voor wat betreft de 'buitendijkse' rietlanden geldt dat de vogelsoorten die daarin broeden (rietzanger, blauwborst) als gevolg van de hogere bebouwing geen extra verstoring zullen ondervinden ten opzichte van de reeds voorziene bebouwing. Als gevolg van de toegenomen hoeveelheid vaarbewegingen kan meer optische verstoring en geluidsverstoring verwacht worden op deze rietlanden. Hiervoor geldt echter ook dat dit zal wegvallen in de verstoring die zal optreden als gevolg van de reeds voorziene bebouwing op het Isla Bonita.

Voor wat betreft de binnendijkse vochtige weidevogelgraslanden geldt dat de hogere bouwhoogte kan leiden tot meer optische verstoring. Effecten van lichtverstoring kunnen worden uitgesloten, omdat de verlichting beperkt zal blijven tot uitstraling uit woningen en deze dan ook weg zal vallen in de reeds voorziene verlichting.

De voorziene 22 meter hoge bebouwing op de kop van het Isla Bonita bevindt zich op 200 meter van de 4 meter hoge dijk langs de Natte Graslanden. Vogels die op het maaiveld foerageren zullen pas op 40 meter van de dijk de top van de bebouwing kunnen zien, die dan dus op 240 meter afstand ligt. Er is weinig bekend over de precieze afstand die vogelsoorten houden ten opzichte van bebouwing. Van ganzen (over het algemeen een soortgroep die relatief gevoelig is voor optische verstoring) is uit waarnemingen bekend dat ze in de winter foerageren tot op 200 meter van gebouwen, hetgeen gedurende de winter afneemt tot 100 meter (pers. med. dhr. Theo Boudewijn, Bureau Waardenburg). Dit is nog ruim minder dan de afstand vanaf waar optische verstoring van de voorziene bebouwing op de kop van het Isla Bonita een rol kan gaan spelen. Negatieve effecten als gevolg van optische verstoring zijn dan ook uit te sluiten.

De binnendijkse vochtige weidevogelgraslanden liggen gescheiden van de Noorderplassen door middel van een vier meter hoge dijk. Voor de waterrecreatie op de Noorderplassen geldt dat er een snelheidlimiet is van 6 km/u. Dit betekent dat optische verstoring en geluidsverstoring als gevolg van waterrecreatie niet zal doordringen tot in de binnendijkse vochtige weidevogelgraslanden.

Gemeente Almere

Negatieve effecten op het EHS gebied Kwelzone en Natte Graslanden zijn uit te sluiten.

Titel
Bestemmingsplan

Pampushout

Het EHS gebied Pampushout is een omvangrijk gebied dat zich over een grote afstand uitstrekt. Ter hoogte van het ontwikkelingsgebied Noorderplassen West bestaat de EHS uit haagbeuken- en essenbos. De enige ontwikkeling die een mogelijk effect kan hebben op dit gebied is de ophoging van de bouwhoogte in het gebied de 4 kwadranten. Het realiseren van de bebouwing kan leiden tot het verstoren van bosgebonden soorten als broedvogels van bos- en struweel en enkele vleermuissoorten. Tevens kan de verstoring de vestigingskans van de, thans niet aanwezige, potentiële doelsoort de boommarter negatief beïnvloeden. Deze verstoring zal echter niet groter zijn in vergelijking met de reeds voorziene bebouwing op die plaats.

Datum
8 juli 2010

Kenmerk

Versie

Pagina
8/8

Negatieve effecten op het EHS gebied Pampushout zijn dan ook uit te sluiten.

5.6 Boswet

Het ontwikkelingsgebied Noorderplassen West bevindt zich buiten de bebouwde kom inzake de Boswet. Als gevolg van de voorgenomen wijzigingen zal er geen extra ruimtebeslag plaatsvinden op bestaande laanbeplantingen en/of houtopstanden. Er zullen dan ook geen extra bomen worden gekapt.

5.7 Conclusies en aanbevelingen

- Effecten op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgesloten, wanneer buiten het broedseizoen wordt begonnen aan het realiseren van de jachthaven. Hiermee wordt het verstoren van broedende watervogels voorkomen.
- Het verruimen van de maximum bouwhoogte op het Isla Bonita en het uitbreiden van de jachthaven in de centrale baai, met de daarmee gepaard gaande toegenomen vaarbewegingen, kan leiden tot het verstoren van soorten uit de Lepelaarplassen die op de Noorderplassen foerageren. Effecten op het Natura 2000- en EHS-gebied Lepelaarplassen zijn dan ook in deze quickscan niet uit te sluiten. Hiervoor dient een overleg met de Provincie Flevoland (bevoegd gezag Natuurbeschermingswet en EHS) plaats te vinden.
- Effecten als gevolg van externe werking op de EHS gebieden Kwelzone & Natte Graslanden en Pampushout kunnen worden uitgesloten.
- Er zullen geen extra bomen worden gekapt, effecten op onder de Boswet beschermde houtopstanden kunnen worden uitgesloten.

